

הנכם מוזמנים לסמינר המחלקתי
שיארח את

פרופ' ניר איל

Rutgers University

שוויונאות מזל ואחריות אישית לבריאות

תקציר: שוויונאות מזל (luck egalitarianism) היא אסכולה מובילה בפילוסופיה פוליטית עכשווית. על פי שוויונאות מזל, כשליפעת טוב פחות מלחגית עקב גורמים שמחוץ לשליטתה של יפעת, יש בכך משהו לא הוגן, ולמדינה יש טעם חזק לתקן זאת. כשפחות טוב ליפעת מסיבות שבשליטתה, למשל עקב סיכונים שהיו בשליטת יפעת, בעיית חוסר ההגינות הזו איננה מתעוררת. כמובן, הגינות וחסרונה אינם הגורמים היחידים שעל מערכות השלטון לקחת בחשבון. אך הן חלק ממה שקובע אלו מדיניות וסדר חברתי עדיפים. בשטח הבריאות, נפוץ להניח ששוויונאות מזל תומכת במדיניות בריאות שמגוננת עלינו מגורמי סיכון לבריאות שמחוץ לשליטתנו (למשל ממחלות גנטיות ובמידת מה מזיהום סביבתי). אך שוויונאות מזל לא תומכת בהגנה מסיכונים שנטלנו אנחנו (למשל מנהיגה מסוכנת או מעישון) – שוב, בהיעדר טעמים מעבר להגינות לגונן עלינו. לכן, כאשר מעשנת-לשעבר ומישהי שמעולם לא עישנה זקוקות להשתלת ריאה באותה מידה עצמה, שוויונאות מזל תיטה יותר מאסכולות אתיות אחרות להעניק ללא-מעשנת את הריאה, ובודאי פרמיית ביטוח זולה יותר. אני אטען כנגד ההנחה הפרשנית הנפוצה הזו. לא רק שבפועל, שוויונאית המזל לא מענישה חולות שהסיבה למחלתן היא סיכונים שנטלו הן. יש לה נטייה מיוחדת לתעדף חולות כאלה על פני חולות שמחלתן אינה נובעת מסיכונים שנטלו הן. הטעם הבסיסי לכך הוא שלעתים, מה שבחרנו לעשות מלמד הרבה על מידת השליטה שהיתה לנו בבחירתנו.

תשפ"ז | ט' בחשוון | 20.10.2026 | 14:00 | בניין 1002 | כיתה 405

הפקולטה למדעי הרוח | אוניברסיטת בר-אילן | רמת גן, 5290002 | ישראל

